

*Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven.
Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.*

Tekst 1 Kıyılar ve yollar

- 1p 1 ■ İkinci ve üçüncü paragraf arasındaki ilişki nedir?
A 2. paragrafta ortaya konan tez 3. paragrafta çürütülüyor.
B 2. paragrafta yapılan planın ayrıntıları 3. paragrafta veriliyor.
C 2. paragraftaki sorunun çözümü 3. paragrafta veriliyor.
D 2. paragrafta yapılan tespit 3. paragrafta örnekleniyor.
- 1p 2 ■ Beşinci paragrafın özeti hangisidir?
A Doğal değerler çıkar çevreleri tarafından vicdansızca ziyan ediliyor.
B Doğal değerler korunmadan gelişme mümkün değildir.
C Ülke düzeyindeki bütün inşaatlar aslında doğaya zararlıdır.
D Ülkede gelişmenin olması doğal değerlerin korunmasına engel değildir.
- De autoriteiten voeren een milieuvriendelijk argument aan bij het bouwen van een weg aan de kust.
- 1p 3 □ Schrijf *het citaat* op dat dit argument bevat.
- 1p 4 □ Welk financieel argument wordt aangevoerd voor het alternatief van kustwegen over zee?
- 1p 5 ■ “Üstelik bu bedelin içinde, öyle ‘şak’ diye nakit parayla ödenemeyecek bir de ... değer olduğunu.”(bknz. 10. par.)
Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki sözcüklerden hangisi uygundur?
A evrensel
B hukuki
C mesleki
D moral
- 1p 6 ■ Yazara göre Sarıkum Gölü için ‘Çevre Etki Değerlendirmesi’nin yapılmama nedeni nedir?
A Bakanlığın eski tecrübelerine dayanarak, ÇED’in değerine artık inanmamaları.
B Bu alanların zaten fok balıkları için ayrılmış olması.
C Bu işi yapabilmek için yeterince uzman personelin olmaması.
D Daha önceden de bu konuda bir rapor hazırlanmış olması.
- Er zijn drie alinea’s waarin de schrijver heel duidelijk de spot drijft met iets of iemand.
- 1p 7 □ Schrijf de nummers van *twee* van deze alinea’s op.
- De schrijver richt zich in dit artikel op één plaats direct tot de lezer om hem van iets te overtuigen.
- 1p 8 □ Schrijf het nummer op van de betreffende alinea.
- 1p 9 ■ Bu makale ile ilgili, aşağıdaki tezlerden hangisi doğrudur?
A 3. paragrafta yazarın sorduğu soru, 8. paragrafta yine yazar tarafından yanıtlanıyor.
B 5. paragraftaki sorun, 6. ve 7. paragraflarda işleniyor.
C 9. paragrafta sunulan veriler 10. paragrafta yazar tarafından destekleniyor.
D Yazarın 1. paragrafta yaptığı saptama, son paragrafta tekrarlanıyor.
- 1p 10 ■ Aşağıdaki alıntılardan hangisi bu makalenin ana düşüncesini yansıtıyor?
A “Hele bir gelişelim, doğayı sonra elbirliği ile koruruz.”(4. par.)
B “İtiraz, gelişme adına ülkenin doğal değerlerinin ortadan kaldırılmasına...”(4. par.)
C “Göller, akarsular, bozkırlar, kıyılar, toprak, su, kum, çakıl... Hepsi bedava.”(10. par.)
D “Yenilikte hayır vardır”(13. par.)

Eindexamen Turks vwo 2002-I

havovwo.nl

■ Tekst 2 Zamanın “gerçek” hikâyesi

- 3p 11 Geef van ieder van de onderstaande beweringen met betrekking tot de tekst aan of deze juist of onjuist is.
- 1 De natuur speelt geen rol bij het bepalen van het dag- en nachtritme.
  - 2 Het idee dat alle mensen zich in de toekomst door internet zullen laten opjagen is niet juist. Er zullen genoeg uitzonderingen zijn.
  - 3 Internet kan de natuurlijke tijd niet verdringen.
  - 4 Internet zal de mensen geen keuze laten bij de indeling van hun tijd.
  - 5 Politieke en religieuze overwegingen hebben een rol gespeeld bij de keuze van het soort kalender.

Maak op je antwoordblad een kolom juist en een kolom onjuist en plaats hieronder het betreffende cijfer. Doe het als volgt (*voorbeeld*):

Juist   Onjuist
...   ...

■ Tekst 3 Batı Sinemasında Türk imgesi

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p 12 ■
- A düşünce
  - B ekonomi
  - C imaj
  - D sistem
- 1p 13 ■
- A İtalyan oyuncu
  - B sinema tarihçisi
  - C ünlü antropolog
- 1p 14 ■
- A Çünkü
  - B Halbuki
  - C Nedense
  - D Tabii ki
- 1p 15 ■
- A gelişme gösteriyor
  - B merak ediliyor
  - C örnek alınıyor
  - D övülüyor
- 1p 16 ■
- A biraz tuhaf geliyor
  - B çalışma hırsı veriyor
  - C çok zor görünüyor
  - D oldukça mantıklı geliyor
- 1p 17 ■
- A Film
  - B Kitap
  - C Senaryo

Eindexamen Turks vwo 2002-I

havovwo.nl

1p 18 ■

- A arařtırmalarla ispatlanmıř
- B önceden belirlenmiř
- C sonradan uydurulmuř
- D yeni çıkarılmıř

1p 19 ■

- A korumaya alıyor
- B öne çıkarıyor
- C ortadan kaldırıyor

1p 20 ■

- A Batı sinemasının
- B Türk sinemasının
- C yabancı yönetmenlerin

1p 21 ■

- A Bazı yönetmenler
- B Bir ok yayımcı
- C Böyle bir alıřma
- D ekilmiř bir film

■ Tekst 4 Sarayburnu

- 3p 22 □ Geef van ieder van de onderstaande beweringen met betrekking tot ‘Sarayburnu’ aan of deze juist of onjuist is.
- 1 Sarayburnu is in het moderne İstanbul altijd een uitgaansplek gebleven.
  - 2 De openstelling van Sarayburnu voor het publiek vond ten tijde van Fatih Sultan Mehmet plaats.
  - 3 Het belang van Sarayburnu komt ook tot uiting in een bekend spreekwoord.
  - 4 Sarayburnu staat bekend om z’n uiterst lawaaierig en druk verkeer.
  - 5 Sarayburnu biedt aangename afkoeling voor mensen die last hebben van de warmte.

Maak op je antwoordblad een kolom juist en een kolom onjuist en plaats hieronder het betreffende cijfer. Doe het als volgt (*voorbeeld*):

Juist Onjuist
... ..

■ Tekst 5 Havagazı

- 1p 23 ■ Havagazı olayı makalede birkaç oyuna benzetilmiř. Bunun nedeni řunlardan hangisidir?
- A Birtakım ölkelerin bu olayı oyun gibi uzaktan seyretmeleri.
  - B Bu olaydan kazançlı çıkmak için bazı ölkelerin çaba göstermeleri.
  - C Oyuncular gibi ölkelerin de oyun kurallarından kaçınmak istemeleri.
  - D Oyunlarda da kuralların çoğunlukla açıkça belirtilmemesi.

1p 24 ■ Yazar havagazı olayının olumsuz sonuçlanmasında kimi, neden suçluyor?

- A Batı ölkelerini - Türkiye’yi dışladıkları için
- B Bütün tarafları - birbirleriyle uzlaşamadıkları için
- C Doęu ölkelerini - fazla kuralcı davrandıkları için
- D Türk makamlarını - sorunu zamanında tahmin etmedikleri için

- De auteur onderscheidt twee manieren van handelen inzake de aardgaskwestie. Deze worden in drie opeenvolgende alinea's behandeld.
- 1p 25 Noteer het nummer van de eerst van deze drie alinea's.
- De schrijver geeft in dit artikel uiting aan zijn teleurstelling door middel van een zegswijze.
- 1p 26 *Citeer* de zin waarin deze zegswijze voorkomt.
- 1p 27 ■ Yazarın havagazı olayındaki tutumunu aşağıdaki terimlerden hangisi en iyi şekilde yansıtıyor?
- A bilimsel
B endişesiz
C iğneleyici
D kararsız
E teselli edici
- 1p 28 ■ Paragraflardan birinde havagazı ile ilgili bir benzetme yapılırken bir başka paragrafta aynı şey bir örnekle yineleniyor. Bu paragrafları belirt.
- A 1. ve 15. paragraflar
B 2. ve 14. paragraflar
C 4. ve 12. paragraflar
D 6. ve 11. paragraflar

■ Tekst 6 Türkçem hakkında

- 1p 29 ■ Yazarın, bu makaleyi yazmasının amacı nedir?
- A Daha geniş bir kitleye seslenmek.
B Eleştirilere cevap vermek.
C Neden öz-Türkçe kullandığını açıklayabilmek.
D Yeni sözcüklerin kullanılmasını yaymak.
- 1p 30 Wat is het meest bepalend volgens de schrijver voor de ontwikkeling van een taal?
Het antwoord mag naar keuze in het Turks of het Nederlands.
- 1p 31 ■ Metinde "Divan ve Servet-i Fünun Edebiyatı" neye örnek olarak veriliyor?
- A Edebiyatçıların yazı dilindeki eksikliklerini nasıl karşıladıklarını göstermeye.
B Osmanlıcanın aslında ne kadar homojen bir dil olduğunu göstermeye.
C Osmanlıca'yı bir halk dili haline getirme çalışmalarına.
D 'saf dil' diye bir dilin olamayacağını bilimsel olarak açıklamaya
- 1p 32 ■ Yazar, dil konusundaki düşüncelerinde kiminle hemfikirdir?
- A Azra Erhat
B H. Ali Yücel
C Nurullah Ataç
- 1p 33 ■ Bu makalede 'öz-Türkçecilik' neyle eş anlamlı olarak görülüyor?
- A Atatürk'ün 'dil devrimi' düşüncesini savunmakla.
B Türkçe'nin gelişerek bir uygarlık dili olmasıyla.
C Türkçe'nin gelişmesini engelleyici bir yaklaşımla.
- 1p 34 Welke vier essentiële functies van een taal noemt de schrijver?
Het antwoord mag naar keuze in het Turks of het Nederlands.
- 1p 35 Wanneer is er volgens de schrijver sprake van 'dilin fakirleştirilmesi'?
Het antwoord mag naar keuze in het Turks of het Nederlands.

- 1p **36** ■ Aşağıdakilerden hangisi yazarın yazılarındaki sözcük seçiminde belirleyici etkindir?
- A Sözcüklerin kaynağından çok, halkın düşünsel malı olup-olmadığı.
  - B Sözcüklerin yabancı dil kökenli olup-olmadığı.
  - C Yazarın azınlık ve yabancı dillere karşı duyduğu aşırı ilgi.
  - D Yazarın sadece elit tabakaya hitabeden yazılar yazma isteği.

■ Tekst 7 Telefon Kartı

- 3p **37** □ Tekst 7 bestaat uit twee telefoonkaarten. Elk van deze telefoonkaarten bevat een aantal punten van informatie.
Geef voor ieder van onderstaande punten aan welke in ‘Ox Kart’ en welke in ‘Fix Kart’ te vinden is.
- 1 Als het beltegoed op is kan de gebruiker niet opbellen maar wel gebeld worden.
  - 2 Als je beltegoed op is mag je met deze kaart toch bellen voor spoedeisende gevallen.
  - 3 Het beltegoed op deze kaart moet je binnen 5 maanden gebruikt hebben anders kan het niet meer gebruikt worden.
  - 4 Na elk eerste gesprek op een dag krijgt de gebruiker een bericht over zijn resterende saldo.

Noteer op je antwoordblad de namen van de telefoonkaarten met daar achter de nummers van de betreffende punten van informatie.

Let op: het kan voorkomen dat een punt in beide kaarten voorkomt.

Doe het als volgt (*voorbeeld*):

	Nummers
Ox Kart	...
Fix Kart	...

■ Tekst 8 İnternet Sites

- 3p **38** □ Welke uitspraken met betrekking tot de tekst “Sivil İletişim Ağı” zijn juist en welke zijn onjuist?
- 1 Bij de bijeenkomsten die in de artikelen 2 en 5 genoemd worden, zijn de Verenigde Naties betrokken.
  - 2 De bijeenkomsten genoemd in de artikelen 4 en 7 zijn alleen voor specialisten of leden toegankelijk.
  - 3 De bijeenkomsten genoemd in de artikelen 6 en 10 spelen zich af in respectievelijk Duitsland en Engeland.
  - 4 De thema’s genoemd in de artikelen 3 en 9 hebben allebei te maken met energie.
  - 5 In zowel artikel 1 als 8 wordt informatie gegeven over een conferentie.

Noteer op je antwoordblad achter juist en onjuist de nummers van de betreffende uitspraken.

Doe het als volgt (*voorbeeld*):

Juist	Onjuist
...	...

■ Tekst 9 Para ve şöret ...

Er is maar één manier waarop het stuk “Ayrılış” succesvol gespeeld kan worden.

- 1p **39** □ *Citeer* de uitspraak die één van de spelers hierover doet.

- 1p 40 ■ Bilginer'e göre, Türk Tiyatrosu'nun durumu neden 'hiç olmadığı kadar kötü'?
- A Halk artık tiyatroya ilgi göstermediği için.
  - B Konservatuarlar genç oyuncularını bugünkü koşullara göre yetiştirmedikleri için.
  - C Oyuncular hep zengin ve ünlü olmak istedikleri için.
  - D Tiyatrolar kendi özyeterine fazla önem verdikleri için.
- 1p 41 ■ Olcay'ın 6. paragrafta anlattıkları konusunda aşağıdakilerden hangisi geçerli?
- A abartma
  - B iltifat
  - C mizah
  - D zıtlık
- 1p 42 ■ Paragraf 7'de verilen deyim "...çuvaldızı kendimize batırmamız gerekiyor", aşağıda verilen alıntılarının hangisi ile ilgilidir?
- A "Çabuk tüketmeye alışıyor yeni gençler." (satır 50-51)
  - B "Para ve şöhret hırsı batırıyor" (makalenin başlığı)
  - C "... tiyatronun, heyecanını ayakta tutması lazım." (satır 51)
  - D "Tiyatroya gönül veren oyuncu sayısı da çok azaldı." (satır 34)
- 1p 43 ■ Aşağıda bazı paragrafların özeti veriliyor. Bu özetlerin hangisi doğru?
- A 1. paragrafta Işıl Kasapoğlu yeni oyun ile oyuncularını hakkında genel bilgi veriyor.
  - B 2. paragrafta bir oyuncu 'Oyun Atölyesi' hakkında ayrıntılı bir şekilde bilgi veriyor.
  - C 4. paragrafta, oyuncular, yeni tiyatro grubu için ne gibi oyunları tercih ettiklerini anlatıyorlar.
  - D 7. paragrafta, oyuncular, yeni oyunun nasıl canlandırılması gerektiği konusunda görüşlerini belirtiyorlar.
- 1p 44 ■ Bu makale ile ilgili olarak aşağıda verilen tezlerden hangisi doğru?
- A "Ayrılış" oyunu hakkındaki ayrıntılar geniş geniş anlatılıyor.
  - B Oyuncular, seyircilerin oyunla ilgili olan tepkilerini anlatıyorlar.
  - C Oyuncular, tiyatroya ilişkin kendi düşüncelerini anlatıyorlar.
  - D Yazar, oyuncularını birkaç iğneleyici soru ile yüzyüze bırakıyor.

Lees bij de volgende vragen steeds eerst de opgave voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

■ Tekst 10 Alfasiid

- Je hebt een middenoortsteking en je hebt een paar weken achtereen Alfasiid gebruikt. Vandaag voel je je helemaal beter en wil je geen Alfasiid meer innemen.
- 1p 45 □ Mag je stoppen?
Zo ja, noteer op je antwoordblad 'ja'.
Zo nee, noteer op je antwoordblad 'nee' en *het citaat* dat je antwoord ondersteunt.
Indien je in je antwoord een *citaat* opneemt, noteer dan de eerste drie woorden en de laatste drie woorden van dat *citaat*.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

■ Tekst 11 Beyin

- Je hebt gehoord dat thee een stimulerende werking heeft op de hersenen.
- 1p 46 Geeft dit artikel hier informatie over?
Zo ja, noteer op je antwoordblad 'ja' en het citaat dat je antwoord ondersteunt.
Zo nee, noteer op je antwoordblad 'nee'.
Indien je in je antwoord een *citaat* opneemt, noteer dan de eerste drie woorden en de laatste drie woorden van dat *citaat*.

■ Tekst 12 1 Büyük Türkçe İngilizce Sözlük 2 Büyük Türkçe Fransızca Sözlük

- Je wilt een hedendaags Turks gedicht in het Engels en het Frans vertalen. Het probleem is dat in het gedicht diverse Arabische en Perzische leenwoorden staan. Daarom zoek je een speciaal woordenboek. De bijgaande teksten beschrijven ieder één woordenboek. Slechts één woordenboek is geschikt voor dit vertaalwerk.
- 1p 47 Schrijf het nummer op van dit woordenboek.

Noteer op je antwoordblad ook de eerste drie woorden en de laatste drie woorden van *het citaat* dat de geschiktheid van het woordenboek aangeeft.